

De fokkerij van het fenomeen Totilas

Hij is het beste dressuurpaard van de wereld, volgens sommige ingewijden. 'Niet van deze planeet', zeggen andere fans. Feit is dat als Totilas in de ring verschijnt, er wat gebeurt. Zijn uitstraling, charisma en ongekend atletisch vermogen hebben de dressuursport een andere dimensie gegeven. Vier jaar geleden werd hij erkend als dekhengst bij het KWPN. Brengt hij de dressuurpaardenfokkerij ook in een andere dimensie?

TEKST: KARIN DE HAAN • BEELD: DIRK CAREMANS E.A.

Glock's Toto Jr. (Totilas x Desperados) is de eerste bij het KWPN goedgekeurde zoon van Totilas.

Totilas is een waardige vertegenwoordiger van de Freiminka-stam. Dat maakt hem als fokhengst nog interessanter. Van de Freiminka-stam weten we dat het een echte sportpaardenstam is. We kunnen er zo tientallen nationale en internationale springpaarden uit opnoemen. De stam staat

bekend om paarden met kracht, hardheid en een werkwilleg karakter. De pedigree van Totilas onderstreept nog eens de prestatiegerichte fokkerij waar hij uit komt. Zijn moeder, grootmoeder, overgrootmoeder en betovergrootmoeder – vier generaties achter elkaar – voeren naast verschillende andere predicateden het prestatiepredicaat.

Het vonkje van de Freiminka's

Fokker Jan Schuil begon met de Freiminkastam toen hij 21 jaar geleden van Jarich Koning uit Stiens de Akteur-dochter Elsa aankocht. "Hoewel Elsa toen nog geen predicateden had, zagen wij er wat in. Zo'n machtig paard, attent en toch heel vriendelijk. Bovendien kwam ze natuurlijk uit een echte prestatiestam", vertelt hij desgevraagd. Het goede gevoel bleek terecht. Anna Schuil reed de merrie binnen anderhalf jaar naar de klasse Z2. "Elsa was een enorm werkwilleg merrie. Als je op haar reed, had je het gevoel dat je niet 1 pk, maar 10 pk onder het zadel had. Zoveel power had ze. Die power en werkwillegheid zijn eigenschappen die wij enorm hebben gekoesterd in onze fokkerij. Het is natuurlijk niet zo, dat alle paarden uit de stam in die mate over die kwaliteiten beschikten. Wij hebben daar heel bewust op geselecteerd. Met paarden die 'dat vonkje' niet hadden, fokten wij niet door. Totilas is ook zo'n echte werker met enorm veel power.

SN

SANDRA NIEUWENDIJK

Totilas' uitstraling, charisma en ongekeend atletisch vermogen hebben de dressuursport een andere dimensie gegeven.

HENGSTEN

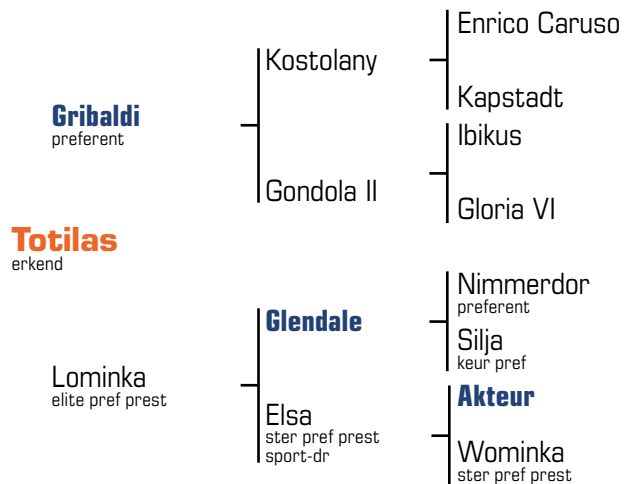
Aangewezen voor het verrichtingsonderzoek: Governor, een zoon van Totilas uit een volle zus van Parzival.

Het zou mij niets verbazen als hij dat doorgeeft in de fokkerij.” Zijn er naast het karakter en de instelling nog andere kwaliteiten die fokker Schuil in de nakomelingen van Totilas terug ziet? “Op de hengstenkeuring heb ik alle nakomelingen van Totilas gezien. De meeste paarden uit de Freiminka-stam zijn niet zulke keuringspaarden, en dat gaat voor de nakomelingen van Totilas ook wel een beetje op. Ondanks dat heb ik een positieve indruk. Zijn zonen zijn functioneel gebouwd en hebben een goede maat. Verder viel mij op dat Totilas ook genoeg elasticiteit meegeeft. Die elasticiteit zie je vaak terug in de stap. Al zijn zonen beschikten over een goede stap, mooi uit de schouder, goed over de rug. De Freiminka-stam geeft wel hele krachtige paarden, maar die soepelheid was een aandachtspunt. Dat is ook een belangrijke reden dat we

indertijd voor de Trakhener-hengst Gribaldi als vaderpaard kozen. Het is voor ons fokkers mooi om te zien, dat deze positieve invloed van Gribaldi niet alleen bij Totilas, maar ook bij zijn nakomelingen terug komt.”

Gribaldi: talent voor verzameling

Jan Schuil noemde de souplesse van Totilas al als een eigenschap die hij van zijn vader Gribaldi meekreeg. De te vroeg gestorven preferente Trakhenerhengst heeft meer van zijn kwaliteiten meegegeven aan Totilas. Op de eerste plaats zijn zwarte kleur. En vader Gribaldi had ook ontegenzeggelijk veel uitstraling. Het was werkelijk waar een schitterend gemodelleerde hengst met ongelooflijk veel ras en uitstraling. Hij had in het lopen niet de ‘power’ van Totilas. In zijn jonge jaren twijfelden ‘de kenners’ er zelfs aan, of hij met zijn iets trage manier van bewegen geschikt zou zijn voor het werk op het hoogste niveau. Ook al werd hij opgeleid door een van de beste dressuurruiters van de wereld, Edward Gal. Piafferen, een oefening die ‘snel en klein’ is, zou moeilijk voor hem worden. Alle critici verstomden na Gribaldi’s debuut op het hoogste niveau. Juist zijn piaffe was een ijzersterk punt. Gribaldi had het talent om te gaan zitten, mooi in de takt en heel gelijkmatig te blijven in deze oefening. Iets wat Gribaldi’s vader Kostolany overigens ook heel goed kon. En dat talent voor verzameling bleek Gribaldi door te geven aan zijn kinderen. Totilas is hier een voorbeeld van. Maar er zijn meerdere zeer goede Grand Prix-dressuurpaarden op te noemen van Gribaldi. Denk bijvoorbeeld aan de huidige Olympisch kader-paarden Kingsley Siro N.O.P. en Thriller. In tegenstelling tot Totilas, dekte Gribaldi altijd grote aantallen merries. Hij bleek een uitstekende merriemaker. Zijn dochters steelden de show op de keuringen, en hij leverde vele keuringskampioenen. Gribaldi-dochters bleken ook waardevol voor de fokkerij. Zo komen bijvoorbeeld de veelbelovende KWPN-goedgekeurde hengsten Bojengel, Bordeaux en Estoril uit een moeder van Gribaldi. Het duurde even voordat Gribaldi in de mannelijke lijn vertegenwoordigd kon worden. Zoon Painted Black werd na het behalen van de individuele zilveren medaille op het WK Jonge Dressuurpaarden in Verden goedgekeurd voor de dekdienst. Hij werd door Anky van Grunsven opgeleid tot het hoogste niveau. En behaalde recent, onder zijn amazone Morgan Barbançon, nog mooie successen op de Wereldruiterspelen in

HET DRESSURPAARD TOTILAS

Het verhaal van Totilas is er een met hoge bergen en diepe dalen. Het geniale paard werd op jonge leeftijd door Jiska van den Akker op de Pavo Cup en het WK Verden (vierde plaats) gereden. Daarna ging hij naar Edward Gal, die in Kees en Tosca Visser investeerders vond om hem voor hem te kopen. De successen waren onnavolgbaar. De genialiteit van de hengst kwam optimaal tot zijn recht, en Edward won alles wat er te winnen viel. Hoogtepunten waren ongetwijfeld zijn records in de Grand Prix, Grand Prix Spécial en de Kür op muziek, en gouden medailles op het EK 2009 (individueel en met het team) en WK 2010 (individueel en met het team). Na het WK besloot de familie Visser de hengst te verkopen aan Paul Schockemöhle. In de nog jonge Matthias Alexander Rath werd een ruiter gevonden, die hem wilde rijden. De verwachtingen waren enorm hoog. Maar al vrij snel leek de klik er niet te zijn. Rath was gewend in het klassieke systeem te rijden. En Totilas begreep de taal van dat systeem niet altijd. Dieptepunt werd het EK in 2011 (Rotterdam), waar het duidelijk werd dat Totilas en Rath nog allesbehalve een combinatie waren. Sjef Janssen, de nestor van het Nederlandse systeem, werd als trainer ingeschakeld. Alleen voor Rath's jonge paarden, want Janssen was ook nog bondscoach van het Nederlandse team, en daarmee mocht hij de Duitse Rath met Totilas niet trainen tot de OS in 2012. Desalniettemin wierp de leerschool van Janssen ook bij Totilas al snel zijn vruchten af. In Hagen 2012 zagen we weer een Totilas die op de Totilas van Edward leek. Met het oog op Londen leken de vooruitzichten positief. Maar ziekte van Rath en blessures van Totilas gooiden roet in het eten. Twee jaar lang verscheen Totilas niet in de ring. In die periode werd verschillende keren aangekondigd dat hij er weer bij zou zijn, maar iedere keer moest worden afgemeld. Dit jaar bracht Rath daar in het Belgische Kapellen verandering in. Totilas was terug, en hoe! Met Rath zou Totilas wel eens de gouden combinatie van het WK Normandie kunnen gaan worden! Hoe groot was de deceptie toen Totilas een week voor het WK geblesseerd raakte. Weg WK. Weg mogelijke medaille. Opnieuw revalideren. En nu hopen, dat hij goed zal herstellen, zodat we hem in de toekomst opnieuw in de ring mogen bewonderen.

Normandië. Painted Black heeft inmiddels in Bon Bravour, Enzo Ferrari en Ebony zelf drie goedgekeurde zonen. Ook Totilas werd op latere leeftijd, op basis van zijn prestaties, erkend voor de fokkerij. Vorig jaar kon Gribaldi's zoon Hofrat, een Trakhenerhengst die eveneens al op niveau in de sport liep, aan het rijtje gekeurde hengsten worden toegevoegd. Twee Gribaldi-zonen behaalden inschrijving in het stamboek na het behalen van de verrichtingstest op driejarige leeftijd. Het gaat hier om Moorland's Bodyguard en de vorig jaar ingeschreven For Gribaldi.

Recordhoogte

Op basis van zijn uitstekende prestaties werd Totilas eind 2009 erkend voor de KWPN-fokkerij. De hengst was toen nog in eigendom van de familie Visser, en er werd gebruikt gemaakt van Triple V dekdiensten voor de exploitatie van de hengst. Om het met de sport te combineren werd de hengst op beperkte schaal ingezet voor de fokkerij. Het dekgeld was fors en er werd geselecteerd op de kwaliteit van de te dekken merries. Totilas bleek niet alleen een fenomenaal sportpaard, maar ook een lucratieve dekhengst. Toen de hengst na het WK 2010 verkocht werd aan Paul Schockemöhle kwam dat als een donderslag bij heldere hemel. In sportief

Moeder Annabel heeft in Chagall D&R en Bretton Woods al twee KWPN-goedgekeurde zonen. Ook de krachtige Gaudi (foto) werd in 2014 aangewezen voor het verrichtingsonderzoek.

OPVALLENDE NAKOMELINGEN VAN TOTILAS

Glock's Toto Jr. (Totilas x Desperados) gkg KWPN-hengst
Governor (Totilas x Jazz), aangewezen verrichtingsonderzoek
Gaudi (Totilas x De Niro), aangewezen verrichtingsonderzoek
Go-Totieni (Totilas x Florencio), finale NMK 2014
Grazia TC (Totilas x Florencio), uitgenodigd NMK 2014

opzicht was het een enorme aderlating voor Edward Gal als ruiter, en voor de Nederlandse dressuursport in zijn algemeenheid. Maar voor de beschikbaarheid als dekhengst had het in eerste instantie weinig consequenties. Het was vanaf het begin de bedoeling van de paardenmagnaat om de hengst voor de dekdienst te blijven inzetten. En het was ook vanaf het begin de bedoeling dat te combineren met een loopbaan in de topsport. Het dekgeld werd opgetrokken naar 8.000 euro, en daarmee vestigde Totilas niet alleen records in de dressuurring, maar ook als het op de hoogte van dekgeden van dressuurhengsten aan kwam. Opvallend genoeg maakten de KWPN-dressuurpaardenfokkers vanaf het moment van verkoop nog maar weinig gebruik van de dekdiensten van de hengst. Wel werd er in 2011 reikhalzend naar de eerste veulens van Totilas

uitgekeken. Verschillende veilingen selecteerden Totilas-veulens voor hun veiling. Maar was het reëel om te verwachten dat Totilas van die extra veulens zou geven, met potentie om keuringskampioen te worden en recordhoge prijzen op te leveren? De kwaliteiten van Totilas zelf kwamen ook pas echt tot zijn recht, toen hij onder het zadel wat verder in de africhting kwam.

Opvallende Totilas-zonen

Na de eerste jaargang werd het in Nederland stil rondom de fokkerij van Totilas. Wel zorgde de PR-machine van Schockemöhle ervoor dat de hengst in Duitsland onder de aandacht kwam, mede dankzij recordhoge veilingopbrengsten van Totilas-veulens op Duitse veilingen. Voor wat betreft de fokkerijbelangstelling kwam er weer een opleving ten tijde van de eerste bezichting in Ermelo, eind vorig jaar. Vijf Totilas-zonen maakten daar hun opwachting. Reden voor veel dressuurpaardenfokkers om af te reizen naar Ermelo. Twee zeer opvallende Totilas-zonen verdienden een ticket voor de tweede bezichting. Het gaat hier om twee zonen uit opvallend goede moederlijnen. Op de eerste plaats Governor, een zoon van Totilas uit een volle zus van Parzival. Hij werd

Go-Totieni (v. Totilas) liep onlangs bij de driejarige dressuurpaarden mee in de finale van de NMK, nadat ze op de CK Noord-Brabant al de derde plek behaalde.

JACOB MELISSEN

gefokt door J.B.J.M. Streppel uit Wilp, die hem als embryo verkocht aan zijn huidige eigenaar Gerard Korbeld uit Nijverdal. Governor imponeerde met zijn lichtvoetigheid, mooie model en uitstraling. De hengstenkeuringscommissie nodigde hem uit voor de kampioenskeuring. Daar werd hij gehuldigd als reservekampioen. Wim Ernes verwoordde indertijd zijn kwaliteiten als volgt: "Governor is een atleet, hij straalt klasse uit en beweegt met veel gemak waarin hij zijn natuurlijk kwaliteiten en veel expressie toont." De hengst werd dit voorjaar eveneens in Oldenburg gekeurd en dekte al een aantal merries. Om voor het KWPN goedgekeurd te worden, zal hij eerst zijn verrichtingstest met succes moeten afronden. Hij werd tijdens de eerste zadelpresentatie van dit najaarsonderzoek voorgesteld, en wordt voor de aanlevering van 30 september verwacht. Inmiddels is bekend geworden dat Adelinde Cornelissen de verdere opleiding van Governor op zich zal nemen. De tweede opvallende Totilas-zoon die aangewezen werd voor de verrichtingstest was Gaudi. Hij komt uit fokwaardetopper Annabel, die tevens moeder is van KWPN-hengsten Chagall D&R en Bretton Woods. Hij werd gefokt bij de familie Jansen uit Joppe. Gaudi viel op met zijn kracht en uitstraling. Deze hengst kan in het voorjaar nog worden aangeboden voor eventuele goedkeuring. In 's-Hertogenbosch was er echter nog een derde zeer opvallende zoon van Totilas. Deze Hannoveraans gefokte Glock's Toto Jr. komt uit een moeder van Desperados. Hij werd niet alleen aangewezen voor het verrichtingsonderzoek, maar hij slaagde ook met glans en kreeg een topscore van 86 punten. De verrichtingsrapportage spreekt van een paard met veel tot zeer veel aanleg, die zijn ruiter een zeer goed gevoel geeft. Voor dressuurruiter Edward Gal, die de hengst in de sport zal gaan rijden, wordt het na Gribaldi en Totilas de derde generatie die hij onder het zadel heeft. Ook op de merriekeuringen werden dit jaar verschillende Totilas-dochters voorgesteld. Twee van deze merries werden uitgezonden naar de NMK. Go-Totieni (mv. Florencio), gefokt door- en geregistreerd bij C.A.A. Backx uit Breda, behaalde in de finale de prachtige elfde plaats. Haar halfzus Grazia TC (uit Florence v. Florencio, fokker T.J.M. Coomans uit Oud-Beijerland, geregistreerde M. Alkhalifa uit Den Hout) kwam niet aan de start in Ermelo.

HENGSTEN

Genuanceerd

Dan komen we nu terug op de vraag die we stelden in het begin van het verhaal. Brengt Totilas, niet alleen de dressuursport, maar ook de dressuurpaardenfokkerij in een andere dimensie? Het antwoord ligt genuanceerder dan een simpel 'ja' of 'nee'. Van Totilas zijn tot op heden 90 veulens bij het KWPN geregistreerd. Dat is erg weinig om grote invloed te hebben op de dressuurpaardenfokkerij. Aangezien hij de dekdienst moet combineren met de sport, en hij daardoor ook periodes niet of nauwelijks beschikbaar is voor de fokkerij. Wel heeft Totilas in Glock's Toto Jr. zijn eerste goedgekeurde zoon, en mogelijk levert het najaarsonderzoek nog een goedgekeurde zoon op, waarmee zijn invloed via zijn zoon of zonen wel invloedrijker wordt. Tenslotte merkten we eerder op, dat de echte kwaliteiten van Totilas pas ontdekt werden, toen hij onder het zadel werd gereden. De power, zijn topinstelling en vermogen tot verzamelen, zijn eigenschappen die naarmate een paard verder komt in zijn africhting, steeds belangrijker worden. De verwachting is dat een aantal nakomelingen van Totilas juist over deze kwaliteiten beschikken. We zullen de tijd dus moeten nemen voordat we echt conclusies kunnen trekken, en de nafok van Totilas met interesse blijven volgen, de aankomende jaren op de Pavo Cup en andere wedstrijden. ●

Ook Gracia TC (mv. Florencio) kreeg op de CK in Noord-Brabant dit jaar een uitnodiging voor de NMK en maakte hiermee reclame voor haar vader.